

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

6

Београд - 2023

Привредни саветник организује

ЈЕДНОДНЕВНИ ВЕБИНАР

на тему

УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА 2023. ГОДИНУ

- Права на која се порез на имовину плаћа
- Одређивање непокретности за које је конкретно лице обвезник пореза на имовину за 2023. годину
- Ко су обвезници који воде пословне књиге?
- Настанак пореске обавезе (са освртом на зграде код којих је изграђен само конструктивни склоп)
- Начин утврђивања пореске основице
- Фер вредност као пореска основица
- „Тржишна“ вредност као пореска основица
- Књиговодствена вредност као пореска основица
- Набавна вредност као пореска основица
- Пореска стопа
- Пореска ослобођења
- Утврђивање пореза
- Промене у току 2023. године које утичу на утврђени порез
- Попуњавање пореске пријаве и прилога уз пријаву
- Одговори на питања полазника вебинара

Преко интернет платформе Zoom

10. март 2023. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање вебинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључени су и презентација предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка вебинара.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на **Е-ПРОДАВНИЦА** на сајту www.privsav.rs, у овиру секције **РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ОНЛАЈН СЕМИНАРЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА**.

Након одобрења пријаве, а по извршеној уплати, корисник добија параметре за регистрацију на платформи Zoom, преко које ће се вршити пренос вебинара.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и слањем линкова можете добити на тел: **011/3209-645** и **3209-646** или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs.

Подршку и објашњења у вези са процесом пријављивања, регистрације и логовања можете добити и поруком на адресу: podrska@privsav.rs или на тел: **011/3209-656**.

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Анђић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Дабетић, др Тања Ђелић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић, др Ратомир Ћировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600, e-mail: pitanja@ps.co.rs

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел.: 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ћировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Нове измене у систему електронских фактура – верзија 3.2 – др Милан Неговановић ————— 5

1. Измене у вези са издавањем електронских фактура ————— 5
2. Измене у вези са приступом СЕФ ————— 7
3. Измене у вези са електронским евидентирањем обрачуна ПДВ преко СЕФ ————— 7
4. Измене у вези са слањем електронских фактура помоћу АПИ ————— 7
5. Остало ————— 8

Нова измена Правилника о порезу на додату вредност – Јована Стојановић ————— 9

1. Примена члана 192. Правилника о ПДВ – исказивање датума промета и рок издавања ЕФ ————— 10
2. Промет имаоцу корпорацијске картице – примена члана 198. Правилника о ПДВ ————— 13
3. Примена члана 192. Правилника о ПДВ када постоји обавеза издавања фискалних рачуна ————— 13

Давања поводом Дана жена – 8. марта – Весна Боровић ————— 14

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

Утврђивање и плаћање пореза на имовину за обвезнике који воде пословне књиге за 2023.

годину – Снежана Анђић	21
1. Ко су обвезници који воде пословне књиге	22
2. Права на непокретности која су предмет пореза на имовину	22
3. Врсте (групе) непокретности	24
4. „Фер вредност“ као пореска основица	27
5. „Тржишна вредност“ као пореска основица	27
6. Књиговодствена вредност као пореска основица	30
7. Пореска основица за непокретности за које обвезнику у току године настане пореска обавеза (новоизграђене, односно прибављене непокретности у току године)	33
8. Пореска стопа	33
9. Пореска ослобођења	33
10. Настанак пореске обавезе у току пореске године	35
11. Настанак пореске обавезе за објекте у изградњи	36
12. Начин попуњавања и подношења пореске пријаве	37
13. Утврђивање и плаћање пореза	38

ПОРЕЗ НА ДОБИТ – ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ

Повезана лица за потребе обрачуна пореза на добит правних лица и пореза на нето приход предузетника за 2022. годину – Горан Лазовић	53
1. Утврђивање повезаности правних лица са другим лицима	53
2. Утврђивање повезаности предузетника са другим лицима у складу са чланом 36. ЗПДГ	60
3. Идентификација повезаних лица	61
4. Временска димензија повезаности	62
Утврђивање и исказивање корекција трансферних цена по основу трансакција са повезаним лицима у пореском билансу – Горан Лазовић	64
1. Утврђивање корекције по основу комерцијалних и финансијских трансакција и исказивање у пореском билансу (ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1)	65
2. Утврђивање корекције по основу капиталних добитака и губитака и исказивање у пореском билансу	72
3. Утврђивање корекције по основу пореске амортизације за средства набављена од повезаних лица и њено исказивање у пореском билансу	73
4. Корекције по основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе – поклони чији је прималац повезано лице, уговорне казне и пенали, затезне камате између повезаних лица, трошкови који нису настали у сврхе обављања делатности и недокументовани трошкови	74
Трансферне цене – Поједностављени поступак тестирања услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност – Горан Лазовић	77
1. Услуге са становишта трансферних цена	77
2. Појам услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност	78
3. Опциони поједностављени поступак тестирања усклађености услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност са принципом „ван дохвата руке“	79
4. Значај поједностављеног приступа тестирања усклађености услуга које додају малу вредност са принципом „ван дохвата руке“	86
5. Услуге (између повезаних лица) које додају малу вредност и порез по одбитку	87
Утврђивање корекције за стална средства набављена од повезаних лица и исказивање у пореском билансу за 2022. годину – Горан Лазовић	89
Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику – Горан Лазовић	95
1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику	95
2. Извештај у скраћеном облику не може да се достави за зајмове и кредите са повезаним лицима	97
3. Шта је то трансакција и како се утврђује њена вредност?	97
4. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику и код трансакција продаје капиталне имовине?	99
5. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику код трансакција набавке сталних средстава која подлежу обрачуна пореске амортизације?	100
6. Исказивање података у пореском билансу код обвезника који извештај о трансферним ценама достављају у скраћеном облику	100
Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних правних лица – „CbC Report“ – за 2022. годину – Горан Лазовић	102
1. Дефинисање појмова крајњег матичног правног лица, међународне групе повезаних правних лица и чланице међународне групе	103
2. Обавеза подношења годишњег извештаја	105
3. Образац годишњег извештаја „CbC“ и исказивање података у том обрасцу	106

РАЧУНОВОДСТВО

Утврђивање прихода у складу са пуним МРС/МСФИ – др Ратомир Ћировић	115
1. Приходи од промета добара и пружања услуга у складу са МСФИ 15	115
2. Приходи даваоца лизинга у складу са МСФИ 16	132
3. Приходи од финансијских инструмената у складу са МСФИ 9	136
4. Приходи од инвестиционих некретнина према МРС 40	140
5. Приходи од биолошких средстава и пољопривредних производа који се одмеравају по фер вредности према МРС 41	141

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Издавање авансних и коначних рачуна преко СЕФ и њихово исказивање у Обрасцу ПОПДВ – Данијела Крајић Дамјановић	143
1. Нова правила издавања рачуна	143
2. Рок за издавање рачуна	144
3. Издавање авансних рачуна	144
4. Исказивање авансних и коначних рачуна у Обрасцу ПОПДВ у случају када је промет извршен до краја пореског периода у којем је извршено авансно плаћање	146
5. Издавање коначних рачуна	148
6. Издавање рачуна за промет из члана 25. став 1. Закона о ПДВ	148
7. Последице неиздавања рачуна преко СЕФ	148
Стицање статуса претежног извозника – Јована Стојановић	150

АКЦИЗЕ

Износи акциза на деривате нафте, биогорива и биотечности, који се могу рефундирати у 2022. и 2023. години – др Ратомир Ћировић	154

ЕЛЕКТРОНСКЕ ФАКТУРЕ

Одговори на питања у вези са применом Закона о електронском фактурисању – др Милан Неговановић	158
1. Књижење електронских фактура када су датум промета и датум издавања у различитим пореским периодима	158
2. Књижење на основу интерног рачуна из информационог система корисника уместо на основу електронске фактуре издате преко СЕФ	159
3. Префактурисавање споредних трошкова у вези са закупом преко СЕФ	159
4. Датум промета, датум издавања преко СЕФ и датум рачуна у пословном софтверу обвезника	160
5. Издавање књижних задужења и одобрења за валутну клаузулу	160
6. Донација у грађевинским услугама и обавезе у вези са системом електронских фактура	161
7. Поступање купца секундарних сировина коме је издата електронска фактура која није састављена у складу са прописима о електронском фактурисању	161
8. Сторнирање издатог авансног рачуна преко СЕФ који није ни требало да буде издат, јер су грешком уплаћена средства на текући рачун правног лица	162
9. Уношење издатих и примљених књижних одобрења у збирну евиденцију обрачунатог ПДВ преко СЕФ	162
10. Евидентирање обрачунатог ПДВ на мањак добара преко система електронских фактура	162
11. За камату на обвезнице чији је издавалац Република Србија издаје се еФактура Управи за јавни дуг	162

ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Питања и одговори у вези са порезом на добит – Душан Поповић	163
1. Признавање у Пореском билансу расхода донације уплаћене на наменски рачун Црвеног крста Србије за помоћ становништву Турске и Сирије које је погодио разорни земљотрес	163
2. Признавање у Пореском билансу расхода отписа потраживања од купаца из АП КиМ и Црне Горе	164
3. Пореско признавање расхода накнаде штете у Пореском билансу	165
4. Порез на добит по одбитку на ауторску накнаду која се исплаћује резиденту Шведске	166
5. Пореске импликације препродаје софтверских лиценци набављених од добављача из иностранства	166

РАДНИ ОДНОСИ, ПОРЕЗИ И ДОПРИНОСИ

Питања и одговори у вези са радним односима, порезом на доходак грађана и доприносима за обавезно социјално осигурање – Никола Јеринић и Милена Менковић	169
1. Исплата накнаде зараде за боловање због одржавања трудноће након исплате зараде осталим запосленима због кашњења у достављању дознаке	169
2. Услови за остваривање права на пореско изузимање по основу накнаде трошкова лицима која нису запослена код исплатиоца (упућеним код исплатиоца по налогу послодавца, а у вези са делатношћу послодавца)	169
3. Услови за остваривање права на пореско ослобођење по основу организовања тзв. тим билдинг активности	170
4. Накнада трошкова превоза запосленима у месту у којем не постоји организован јавни превоз	171
5. Приход нерезидентног физичког лица који се остварује од домаћег исплатиоца по основу рада на територији стране државе (определивање предмета опорезивања порезом на доходак грађана и интерни обрачун ПДВ)	172
6. Уплата допунског осигурања за случај теже болести уз осигурање живота запосленима које плаћа послодавац са свог текућег рачуна има третман зараде на коју се плаћају порез и доприноси за социјално осигурање	172
7. Примање по основу накнаде за топли оброк коју као материјално обезбеђење примају ученици који обављају учење кроз рад у складу са законом којим се уређује дуално образовање, не представља приход који подлеже опорезивању порезом на доходак грађана и доприносима за социјално осигурање	173

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

Извештавање Агенције за заштиту животне средине (посебни токови отпада и амбалажа) – Иван Антић	174

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Весна Боровић, Никола Јеринић и Иван Антић	176
1. Рачуни за уплату јавних прихода код предузетника који обавезе плаћају самоопорезивањем – Исправка чланка „Опште напомене у вези са утврђивањем пореза на приходе од самосталне делатности за 2022. годину“	176
2. Брисање појединих рокова за предузетнике паушалце у вези са подношењем пореске пријаве на Обрасцу ППДГ-1Р у складу са последњим изменама Закона о порезу на доходак грађана	176
3. Неопорезиви износ годишњег прихода физичких лица у 2022. години	177
4. Годишњи износ личних примања која недобитна организација исплаћује запосленима, директорима и са њима повезаним лицима као услов за пореско ослобођење из члана 44. Закона о порезу на добит за 2022. годину	177
5. Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар 2022. године, који се примењује за потребе пореске амортизације, износи 576.575 динара	178
6. Омогућено је издавање електронског пореског уверења за нове сврхе	178
7. Национална служба за запошљавање расписала је јавне позиве/конкурсе за 2023. годину	179
8. Ревалоризација потраживања за продате друштвене станове на дан 31.12.2022. године	179

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	181
Порез на добит правних лица	181
Порез на доходак грађана	185
Ревизија	194

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу марту 2023. године – Весна Боровић	196

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци	199

**СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА РАДИЋЕ У СУБОТУ И НЕДЕЉУ 25. И 26. МАРТА
У ВРЕМЕНУ ОД 9.00 ДО 14.00 ЧАСОВА**

НОВЕ ИЗМЕНЕ У СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА – ВЕРЗИЈА 3.2

Министарство финансија је 28. фебруара и 3. марта 2023. на сајту efaktura.gov.rs објавило да су извршене нове измене у систему електронских фактура и објављено је ново ажурирано техничко упутство – верзија од 2.3.2023.

Након тога биће уграђене и у продукциону верзију система.

Прво је 28. фебруара 2023. год. објављено обавештење да се на демо окружењу система електронских фактура од 1. марта 2023. године **укида слање имејл нотификација корисницима**. Корисник има опцију да накнадно укључи e-mail нотификације уколико су му потребне у секцији Подешавања – API менаџмент – поље „Искључи нотификацију на е пошти“.

Након тога, на истом сајту, 3. марта 2023. обављено је да су извршене нове измене и допуне СЕФ, у склопу ажурирања 3.2, које су, такође, од 3. марта 2023. год. доступне у демо окружењу. Накнадно ће и ове измене бити пренете у продукциону верзију.

У склопу ажурирања 3.2 извршен је велики број измена и допуна – укупно 62, од којих највећи број представља отклањање одређених техничких грешака које су постојале у систему. Овим изменама нису извршена суштинска побољшања на самом порталу.

У наставку, ради лакшег праћења, све измене смо груписали по следећим сродним категоријама:

1. Измене у вези са издавањем електронских фактура;
2. Измене у вези са приступом СЕФ;
3. Измене у вези са електронским евидентирањем обрачуна ПДВ преко СЕФ;
4. Измене у вези са слањем електронских фактура помоћу АПИ, и

Остале измене.

Уз оне измене које су значајније за кориснике, у наставку дајемо одређене коментаре и детаљнија објашњења, а мање важне измене у чланку нисмо коментарисали.

1. Измене у вези са издавањем електронских фактура

Прва група измена у СЕФ односи се издавање електронских фактура. То су следеће измене:

- Додата је могућност уноса вредности за заокруживање износа фактуре на форми фактуре.

У форми за креирање излазне електронске фактуре **додато је ново поље „Износ за заокруживање“** у које издавалац може унети одређени износ како би се извршио заокруживање износа укупно за уплату.

Уношење податка у ово поље није обавезно, већ опционо, тј. електронска фактура може бити послата и без уноса износа за заокруживање.

СЕФ, у складу са српским стандардом електронског фактурисања, врши заокруживање на два децимална места, тј. приликом уноса података број децималних износа ограничен је на два децимална места.

Последиčno, када корисник изврши унос цене по јединици мере на више децималних места, систем не врши заокруживање на два децимална места, већ врши брисање унетих цифара од трећег децималног места на даље. Таква аутоматска поставка у СЕФ је у пракси доводила до појаве малих разлика код обрачуна укупне основице и ПДВ и износа за плаћање на кумулативном нивоу свих ставки на електронској фактури између износа у електронској фактури које је креирао СЕФ и износа у рачуну или другом документу који су креиран из обвезничковог информационог система. У пракси су се јављале дилеме како те ситне разлике треба премостити и који износи су меродавни за књижење и обрачун ПДВ.

Додавањем новог поља „Износ за заокруживање“ омогућава се да корисници уколико желе или за тим постоји потреба изврше заокруживање износа укупно за уплату, како на више, тако и на ниже. Могуће је уписати и негативан износ чиме ће се смањити износ за уплату, а ако се упише позитиван износ повећаће се.

У ИТУ МФИН није наведено за које сврхе се може користити ово поље.

Износ у њему мора бити између -99999999999999.99 и 99999999999999.99 дин.

Уносом одређеног износа у поље за заокруживање повећаће се или смањити укупан износ за уплату (у зависности од тога да ли се уписује позитиван или негативан износ за заокруживање), док ће укупна основица и укупан ПДВ остати непромењени, као и износ ПДВ на нивоу појединачних ставки на фактури.

На овај начин може се ублажити проблем са разликом до које је дошло због наведеног правила заокруживања тј. да се изједначи укупан износ за плаћање који је обрачунат и приказан на електронској фактури

НОВА ИЗМЕНА ПРАВИЛНИКА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Правилник о измени и допуни Правилника о порезу на додату вредност (у даљем тексту: Правилник о измени ППДВ) објављен је у „Службеном гласнику РС“, бр. 15/23 од 24. фебруара 2023. године, а ступио је на снагу 1. марта 2023. године.

Измена се односи на члан 192. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, ... и 7/23).

У складу са чланом 1. Правилника о измени ППДВ електронска фактура за промет добара која се издаје за више појединачних испорука добара или услуга извршених једном лицу, а у складу са чланом 192. став 1. Правилника о порезу на додату вредност¹, **може бити издата после последњег дана пореског периода**², односно календарског месеца³, а **најкасније у року од 15 дана** од истека прописаног рока. Наведена одредба се примењује **искључиво** уколико је реч о **издавању електронске фактуре** (не и за рачун који се издаје ван система електронских фактура).

Такође, додат је став 5. којим је прописано да се у електронској фактури за промет добара која се издаје за више појединачних испорука добара или услуга извршених једном лицу као податак о **датуму промета** наводи **последњи дан пореског периода**, односно **последњи дан календарског месеца** у којем су испоруке извршене.

Чланом 192. Правилника о ПДВ дата је **могућност** обвезницима ПДВ да издају један рачун (за више појединачних испорука), чијом применом се постиже смањење обима администрације. У складу са наведеним, примена овог члана не представља обавезу (односно ова лица могу издати „посебан“ рачун за сваки појединачно извршени промет).

Чланом 35. Правилника о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 7/23 од 31. јануара 2023. године (ступио на снагу 1. фебруара 2023. године), било је прописано да обвезник ПДВ

може да изда електронску фактуру (у даљем тексту: ЕФ), за више појединачних испорука добара или услуга извршених једном лицу, при чему се као податак о **датуму промета** наводи **датум издавања ЕФ**. Ово решење усаглашено је са ст. 2. и 3. истог члана, према којима обвезник ПДВ који издаје један рачун, укључујући и ЕФ, за више појединачних испорука добара или услуга извршених једном лицу, под прописаним условима, а за којег је:

1. Порески период **календарски месец** – дужан је да изда овај рачун **најмање једном у пореском периоду**, и то **најкасније последњег дана пореског периода** за испоруку добара и услуга извршених у том пореском периоду;

2. Порески период **календарско тромесечје** – дужан је да изда рачун најмање три пута у пореском периоду, и то **најкасније последњег дана сваког календарског месеца** у пореском периоду – календарском тромесечју за испоруку добара и услуга извршених у том пореском периоду.

У пракси је издавање рачуна до поменутих рокова често тешко изводљиво из тог разлога што обвезник ПДВ не располаже свим потребним подацима значајним за издавање рачуна. Последице, обвезници ПДВ су примењивали различита решења, у смислу да је издата ЕФ:

а. Са датумом промета који је последњи дан периода на који се односи (при чему се ЕФ издаје након тог датума);

б. За појединачне испоруке извршене у пореском периоду, односно календарском месецу за које обвезник ПДВ располаже подацима (примера ради, за испоруке извршене до 20. јануара 2023. године се издаје једна ЕФ, док се за „преостале“ посебне испоруке из тог периода издају посебни рачуни);

в. За сваки појединачан промет (што имплицира да обвезник ПДВ не примењује члан 192. Правилника о ПДВ).

Међутим, ниједно од претходних решења није „идеално“ јер се применом наведених алтернатива или креира ризик непоступања у складу са релевантним прописима (опција наведена под а.), или имплицира додатно администрирање и ангажовање ресурса (опција под б. и в.).

Могућност издавања једног рачуна за више појединачних испорука извршених једном лицу је про-

1 „Службени гласник РС“, бр. 37/21, ... и 15/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ.

2 За обвезника ПДВ за којег је порески период календарски месец

3 За обвезника ПДВ за којег је порески период календарско тромесечје

ДАВАЊА ПОВОДОМ ДАНА ЖЕНА – 8. МАРТА

Послодавац својим општим актом може да уреди питања давања поклона поводом Дана жена – 8. марта. Општим актом могу се предвидети давања запосленим женама, пензионисаним радницима као и пословним партнерима.

1. Давања запосленим женама из средстава послодавца

Сходно одредбама члана 120. Закона о раду, послодавац својим општим актом (колективним уговором или правилником о раду), односно уговором о раду, може да утврди право запослених и на друга примања, а у вези са тим и право запосленим женама на давање поклона поводом 8. марта – Дана жена.

Друга примања која се општим актом, односно уговором о раду утврде као право запослених, у складу са чланом 120. став 1. тачка 4) Закона о раду, имају третман зараде и подлежу плаћању пореза и социјалних доприноса.

На ова примања плаћају се порез на зараде по стопи од 10%, доприноси за социјално осигурање из зараде запосленог – 19,9% (ПИО, здравство и незапосленост) и доприноси за социјално осигурање на терет послодавца (ПИО и здравство – 15,15%).

Послодавац, уколико је то предвидео у свом општем акту, може дати поклон запосленим женама поводом 8. марта, било у новцу, роби, плаћеном туристичком аранжману, било у поклон-честиткама, па се ово давање третира као нето зарада коју треба прерачунати у бруто износ, како би се добила основица за обрачун пореза и доприноса.

Уколико се поклон даје у новцу – то је нето износ, а уколико је поклон дат у роби, малопродајна вредност са ПДВ која је плаћена при набавци је нето зарада, будући да послодавац обвезник ПДВ у вези са овом набавком нема право на одбитак претходног пореза.

Уколико је уплаћен туристички аранжман, уплаћени износ је нето зарада за запослене, а уколико је дата поклон-честитка, основицу пореза на зараду представља номинални износ на који гласи поклон-честитка, односно ваучер, увећана за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање које из зараде плаћа запослени.

Дакле, наведене износе потребно је брутирати да би се обрачунали порез и доприноси за обавезно социјално осигурање.

Уколико је зарада запослене виша од најниже и нижа од највише основице социјалних доприноса, вредност поклона као нето зарада, прерачунава се на бруто применом следеће формуле:

$$\text{Бруто} = \text{Нето} / 0,701.$$

Ако је зарада запослене нижа од најниже или виша од највише месечне основице доприноса, вредност поклона као нето зарада, прерачунава се на бруто применом следеће формуле:

$$\text{Бруто} = \text{Нето} / 0,90$$

У претходне две формуле нема умањења нето износа које проистиче из умањења основице пореза, јер је претпоставка да се то умањење користи код исплате редовне зараде.

Поклони који се дају запосленим лицима представљају трошак зараде и књиговодствено се евидентирају на рачунима група 52 и 45 као зарада. Оваква давања признају се као расход у пореском билансу обвезника сходно одредбама члана 9. став 1. Закона о порезу на добит правних лица, у износима обрачунатим на терет пословних расхода.

Детаљно о пореском признавању зарада и других примања запослених писали смо у ПС, бр. 4 и 5/23, на стр. 74, док смо о обрачуну, опорезивању и књиговодственом евидентирању зарада писали у ПС 19 и 20/21.

УТВРЂИВАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА ОБВЕЗНИКЕ КОЈИ ВОДЕ ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

Увод

Утврђивање и плаћање пореза на имовину генерално врши се на исти начин као и за пореску 2022. годину, при чему треба имати у виду измене Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон) о којима смо писали у ПС бр. 21/22.

Законске измене које се односе на утврђивање и плаћање пореза за 2023. године су следеће:

– извршена је допуна члана 66 Закона, којим чланом су дефинисани појмови разврстаних непокретности у члану 6а Закона, тако што се, **пored** стана, односно куће за становање, који је (у целини или у претежном делу) категорисан за обављање делатности или се у њему (у целини или претежном делу) обавља регистрована делатност и гараже која се састоји од више гаражних места, односно гаражних боксова, са заједничким деловима који служе приступу сваком гаражном месту, односно гаражном боксу, намењеном за обављање услужне делатности паркиралишта возила, односно смештаја ваздухоплова, односно пловила, **пословним објектима сматра и гаража у којој се, у целини или у претежном делу, обавља регистрована делатност;**

– допуном члана 76 Закона уводи се законска претпоставка да се за потребе утврђивања пореза на имовину, земљиште на, односно под којим се објекат налази, има сматрати евидентираним у пословним књигама, чак и када обвезник није посебно евидентирао земљиште и објекат. Наиме, ако обвезник у пословним књигама није посебно исказао вредност објекта од вредности припадајућег земљишта, а јединица локалне самоуправе није објавила просечну цену квадратног метра одговарајућих објеката ни у зони, ни у најопремљенијој зони, а објавила је просечну цену квадратног метра одговарајућег земљишта – **вредност објекта чини књиговодствена вредност у којој је садржана вредност тог објекта исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години, односно јединица локалне самоуправе**

није објавила просечну цену квадратног метра одговарајућег земљишта ни у зони, ни у најопремљенијој зони, а објавила је просечну цену квадратног метра одговарајућих објеката – **вредност земљишта чини књиговодствена вредност у којој је садржана вредност тог земљишта исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години;**

– допуном члана 10. Закона, уређено је да када је на непокретности као будућој ствари, пре примопредаје дошло до уписа права стицаоца у катастар непокретности, **пореска обавеза за будуће непокретности настаје ранијим од следећих дана – дан уписа стеченог права у катастар или дан примопредаје непокретности, односно ступања у посед.**

Такође, извршена је измена Правилника о обрацима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину (у даљем тексту: Правилник), а основни разлог за извршену измену садржан је у потреби да се ускладе обрасци пореских пријава са последњим изменама Закона, као и да се изврши додатно прецизирање и правнотехничко усаглашавање појединих одредаба, односно образаца пријава. Измене Правилника примењују се од 1. јануара 2023. године.

Укратко, извршене су следеће измене.

– у свим обрасцима пореске пријаве укупна и корисна површина уноси се у метрима квадратним;

– када се пријављује промена на непокретности у току пореске године (укључујући и престанак пореске обавезе) подноси се Подприлог за објекат, односно земљиште, на којем је дошло до промене;

– на ред. бр. 2. и 3. Прилога 1, када је реч о пријављивању промене у току пореске године која промена се односи на повећање корисне површине објекта, уноси се податак о утврђеној пореској основици и утврђеном порезу само за површину која је једнака разлици новонастале и претходне корисне површине објекта;

– на редном броју 4. Прилога 1. Површина земљишта под објектом за коју се остварује пореско ослобођење, прецизирано је да се уноси збир површина

ПРИМЕР ОБРАЧУНА ПОРЕЗА И НАЧИНА ПОПУЊАВАЊА ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ КАДА ПОРЕСКА ОБАВЕЗА НАСТАНЕ/ПРЕСТАНЕ У ПРВОМ ТРОМЕСЕЧЈУ 2023. ГОДИНЕ

Према одредби члана 33в Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон), обвезник пореза на имовину дужан је да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу (осим у случају настанка пореске обавезе за објекте у изградњи изграђеног конструктивног склопа преко 500m²), у року од 30 дана, за:

- 1) непокретност за коју настане пореска обавеза, рачунајући од дана настанка пореске обавезе;
- 2) непокретност за коју престане пореска обавеза, рачунајући од дана престанка пореске обавезе;
- 3) непокретност коју предузетник који води пословне књиге почне да евидентира у пословним књигама, рачунајући од дана евидентирања;
- 4) непокретност коју предузетник који води пословне књиге престане да евидентира у пословним књигама, рачунајући од дана престанка евидентирања;
- 5) непокретност у пословним књигама физичког лица које је изгубило својство предузетника који води пословне књиге (одјавом, по сили закона и др.), рачунајући од дана престанка тог својства;
- 6) непокретност за коју је обвезнику престало право на пореско ослобођење у складу са чланом 12. ст. 4. и 5. Закона, рачунајући од 184. дана од дана њеног уступања другом лицу ради остваривања прихода;
- 7) непокретност из члана 12. став 2. Закона за коју је обвезнику престало право на пореско ослобођење у складу са чланом 12. став 3. Закона, рачунајући од дана настанка пореске обавезе на непокретности за коју је пореска обавеза настала у пореској години;
- 8) објекат којем је измењена корисна површина, рачунајући од дана измене корисне површине.

Изузетно од наведеног, обвезник који води пословне књиге за имовину за коју је, у периоду од 1. јануара до 31. марта пореске године настала пореска обавеза или је дошло до друге промене из члана 33в Закона, пореску пријаву подноси у оквиру пријаве којом пријављује утврђени порез за пореску годину за све

непокретности на територији исте јединице локалне самоуправе, или пријаву подноси након подношења те пријаве, до 31. марта пореске године.

I. ПРИМЕР НАБАВКЕ НЕПОКРЕТНОСТИ У ПРВОМ ТРОМЕСЕЧЈУ 2023. ГОДИНЕ

1. Постојеће непокретности на дан 31.12.2022. године

Привредно друштво на дан 31.12.2022. године, на територији исте локалне самоуправе, има право својине на следећим непокретностима:

– **изграђено грађевинско земљиште** површине 1.100m² (11 ари). Просечна цена m² за то земљиште утврђена је одлуком органа локалне самоуправе у висини од 25.000 динара;

– **изложбено-продајни објекат** корисне површине 200m². Просечна цена m² за то земљиште утврђена је одлуком органа локалне самоуправе у висини од 112.300 динара. 200m² је и површина земљишта под објектом – објекат је у једном нивоу;

– **складиште** површине 300m² чија је књиговодствена – садашња вредност на дан 31.12.2022. године 7.000.000 динара.

Оба објекта налазе се на наведеном грађевинском земљишту површине 1.100m². У пословним књигама обвезника посебно је евидентирана вредност земљишта и објеката.

2. Новонабављене непокретности у првом тромесечју 2023. године

Исти обвезник је 15. фебруара 2023. године набавио:

– **изграђено грађевинско земљиште** на територији исте локалне самоуправе површине 29 ари;

ПОВЕЗАНА ЛИЦА ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЧУНА ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПОРЕЗА НА НЕТО ПРИХОД ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 2022. ГОДИНУ

Први корак у примени пореских правила о трансферним ценама је идентификација лица која се за пореске потребе сматрају повезаним.

Дефиниција и критеријуми за утврђивање повезаности лица за потребе утврђивања пореза на добит правних лица дати су у **члану 59. ст. 2. до 7. Закона о порезу на добит правних лица** („Службени гласник РС“, бр. 25/01, ... и 118/21 – у даљем тексту: **ЗПДПЛ**). Када је реч о предузетнику, повезаност других лица са тим обвезником утврђује се у складу са **чланом 36. Закона о порезу на доходак грађана** („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 144/22 – у даљем тексту: **ЗПДГ**), који се ослања на дефиницију из члана 59. ЗПДПЛ у целини и незнатно је проширује.

Дефиниција повезаних лица дата је и у члану 9. пореских уговора које је Република Србија закључила са другим државама. Ипак, у овој дефиницији дати су само најосновнији услови за утврђивање повезаности, док се они детаљно разрађују у дефиницији датој у члану 59. ЗПДПЛ.

Критеријуми и правила за утврђивање повезаности за пореске потребе нису се мењали у односу на прошлу годину.

У току 2022. године Министарство финансија (у наставку: МФИН) није давало мишљења у вези са утврђивањем пореске повезаности обвезника са другим лицима која би заслуживала посебну пажњу.

Скрећемо пажњу на то да се за потребе примене члана 59. ЗПДПЛ, Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе не сматрају правним лицима у складу са чланом 616 ЗПДПЛ. На тај начин прописано је да нема повезаности између правних лица код којих Република Србија, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе имају учешће у власништву (капиталу) или учешће у органима управљања, без обзира на износе тих учешћа, као и да нема повезаности између Републике Србије,

аутономних покрајина или јединица локалних самоуправа са једне стране и правних лица код којих оне имају учешће у власништву (капиталу) или учешће у органима управљања, без обзира на износе тих учешћа, са друге стране. Међутим, ова правна лица која су основана од стране Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе могу имати повезана лица по неком другом основу (дакле, не по основу „државе“), о чему свакако пишемо у наставку.

1. УТВРЂИВАЊЕ ПОВЕЗАНОСТИ ПРАВНИХ ЛИЦА СА ДРУГИМ ЛИЦИМА

Критеријуми за утврђивање повезаности са обвезником у члану 59. ст. 2. до 6. ЗПДПЛ примењују се на сва лица, како на резидентна, тако и на нерезидентна, док се став 7. истог закона односи само на повезаност обвезника са нерезидентним правним лицима из јурisdикција са преференцијалним пореским системом.

У наставку дајемо објашњења дефиниције и критеријума уз одговарајуће примере.

1.1. Члан 59. ст. 2, 3. и 4. ЗПДПЛ

У члану 59. став 2. ЗПДПЛ дата је општа дефиниција повезаности:

„Лицем повезаним са обвезником сматра се оно физичко или правно лице у чијим се односима са обвезником јавља могућност контроле или значајнијег утицаја на пословне одлуке.“

Повезаност се може утврђивати у односима обвезника како са правним, тако и са физичким лицима. Другим речима, повезана лица са обвезником могу бити и правна и физичка лица.

Општом дефиницијом постављени су критеријуми за утврђивање повезаности у виду **могућности контроле и могућности значајнијег утицаја на пословне одлуке** у односу обвезника са другим лицима.

УТВРЂИВАЊЕ И ИСКАЗИВАЊЕ КОРЕКЦИЈА ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА ПО ОСНОВУ ТРАНСАКЦИЈА СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ

Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) прописана је обавеза посебног приказивања прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним лицима по трансферним ценама, као и по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима, односно по принципу „ван дохвата руке“, при чему се, уопштено посматрано, разлика између те две цене, уколико се утврди да постоји, укључује у основуцу за опорезивање.

Начин утврђивања и уношења корекција трансферних цена у порески биланс за 2022. годину исти је као и прошле године.

Редни бројеви Обрасца ПБ 1, односно Обрасца ПБ 2 на којима се уносе подаци по основу контролисаних трансакција и корекције трансферних цена нису се мењали у односу на претходну годину.

Не постоји јединствени систем утврђивања и укључивања корекција трансферних цена у порески биланс, већ се то, у зависности од врста трансакција са повезаним лицима, чини на неколико начина.

Утицај примене правила о трансферним ценама на порески биланс може се грубо поделити на потенцијалне корекције:

1. Прихода и расхода по основу **комерцијалних трансакција** (осим камата), попут набавке и продаје добара и услуга (на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

2. Прихода и расхода **финансијских трансакција**, односно по основу камата из зајмова/кредита (такође на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1¹, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

3. По основу **капиталних добитака и губитака** од продаје капиталне имовине повезаним лицима (на ред. бр. 63 и 64 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 55 и 56 Обрасца ПБ 2);

4. По основу **пореске амортизације** за средства која подлежу обрачуну пореске амортизације и која су стечена од повезаних лица закључно са 31. децембром 2018. године, односно капитализована завршена накнадна улагања извршена од повезаних лица на средствима стеченим до 31. децембра 2018. године која не доводе до примене члана 106 ЗПДПЛ (на ред. бр. 21 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 22 Обрасца ПБ 2), односно применом „нових“ правила за средства која подлежу обрачуну пореске амортизације и додатна улагања на тим средствима, а која су стечена почев од 1. јануара 2019. године од повезаних лица (на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 50. Обрасца ПБ 2);

5. По основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе (**трошкови који нису документовани**, а које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 6; **поклони чији је прималац повезано лице** на ред. бр. 9; **затезне камате између повезаних лица** на ред. бр. 13 Обрасца ПБ 1; **трошкови који нису настали у сврхе обављања пословне делатности**, а које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 14 и **уговорне казне и пенали** које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 12 Обрасца ПБ 1).² Аналогне позиције наведене су у Обрасцу ПБ 2 (ред. бр. 7, 10, 14, 15 и 13).

Поред наведених позиција, обвезник који има трансакције са повезаним лицима исказује и податке на

¹ Корекција расхода по основу спречавања утајене капитализације уноси се на ред. бр. 58 Обрасца ПБ 1.

² У складу са чланом 20. ЗПДПЛ, сталној пословној јединици нерезидентног обвезника се у пореске сврхе не признају расходи по основу камата (и припадајући трошкови по основу зајма) и ауторских накнада (и сродних права и права индустријске својине) зарачунатих од стране њене нерезидентне централе.

ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ – ПОЈЕДНОСТАВЉЕНИ ПОСТУПАК ТЕСТИРАЊА УСЛУГА (ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА) КОЈЕ ДОДАЈУ МАЛУ ВРЕДНОСТ

Предмет наше пажње у овом тексту биће могући, једноставнији, алтернативни поступак тестирања усклађености услуга које додају малу вредност и које једна или више чланица групе повезаних лица пружају другој или другим чланицама исте групације¹, са принципом „ван дохвата руке“.

За потребе овог чланка, ослонили смо се на следеће законске прописе који су у вези са утврђивањем, обрачуном и плаћањем пореза на добит у Републици Србији за 2022. годину, као и релевантне стручне смернице:

1. Закон о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ);

2. Правилник о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник о трансферним ценама);

3. Правилник о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 30/2015, . . . и 97/21 – у даљем тексту: Правилник о обрасцу ПДП);

4. Правилник о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 20/14, . . . и 97/21 – у даљем тексту: Правилник о обрасцу ПБ 1), и

5. Смернице ОЕЦД за примену правила о трансферним ценама за мултинационална предузећа и пореске управе (издате у јануару 2022. године; у даљем тексту: Смернице ОЕЦД²).

Подсећамо на то да обвезници пореза на добит у Републици Србији, у складу са чланом 60. ЗПДПЛ и чланом 2. Правилника о трансферним ценама, имају обавезу да, почев од 2013. године, сваке године Пореској управи Републике Србије достављају документацију о трансферним ценама у форми извештаја. Форма, структура и изглед овог извештаја прописани су поменутих правилником, а сама методологија анализе, на коју се позива исти правилник, утврђена је у Смерницама ОЕЦД.

Тако, сва лица која су у току 2022. године имала трансакције са повезаним лицима (у смислу члана 59. ЗПДПЛ) и која су обвезници пореза на добит у Републици Србији, имаће обавезу да тестирају њихову усклађеност са принципом „ван дохвата руке“, тј. да утврде да ли су се такве трансакције извршиле по тржишним условима или нису и утврђене резултате анализа доставе Пореској управи Републике Србије (изузетак су трансакције за које се подноси извештај у скраћеном облику, у складу са ст. 3. и 4. члана 2. Правилника о трансферним ценама, а на основу члана 60. став 4. ЗПДПЛ), у роковима прописаним чланом 63. ЗПДПЛ.

У овом чланку пажњу посвећујемо **услугама које додају малу вредност** и које једна или више чланица групе повезаних лица пружају другим чланицама. Повод за ову тему јесте алтернативни, једноставнији поступак тестирања њихове усклађености са принципом „ван дохвата руке“, на основу Смерница ОЕЦД.

Подсећамо на то да Република Србија, приликом уређивања и доношења својих прописа о трансферним ценама, између осталог, има у виду и све релевантне прописе и смернице ОЕЦД-а, што је и наведено у члану 61а ЗПДПЛ.

1. Услуге са становишта трансферних цена

Сведоци смо да је сектор услуга у привредама развијених земаља и земаља у развоју, последњих неколико деценија у експанзији. Развијају се нове врсте

1 У овом контексту, под групацијом или групом подразумевамо сва лица која се сматрају повезаним у смислу члана 59. ЗПДПЛ.

2 <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>

УТВРЂИВАЊЕ КОРЕКЦИЈЕ ЗА СТАЛНА СРЕДСТВА НАБАВЉЕНА ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ИСКАЗИВАЊЕ У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ ЗА 2022. ГОДИНУ

Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 63/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник) прописан је, почев од 2019. године, другачији начин укључивања у пореску основицу утврђене разлике између трансферне набавне цене сталног средства и његове цене утврђене применом принципа „ван дохвата руке“ када се стално средство, које подлеже обрачуна пореске амортизације у складу са чланом 106 Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), набавља од повезаног лица, у односу на године које јој претходе.

Наиме, у складу са чланом 31. ст. 3. и 4. Правилника:

„Уколико обвезник набави од повезаног лица стално средство за које се амортизација утврђује у складу са чланом 106 Закона, укупан износ корекције у том пореском периоду, као и у четири наредна пореска периода, укључује се износ од 20% утврђене разлике између трансферне набавне цене сталног средства и набавне цене сталног средства утврђене применом принципа „ван дохвата руке“.

Обвезник је дужан да у оквиру документације о трансферним ценама прикаже податак о укупној разлици између трансферне набавне цене сталног средства и набавне цене сталног средства утврђене применом принципа „ван дохвата руке“, и то у сваком пореском периоду у ком се корекција врши у складу са ставом 3. овог члана.“

Дакле, на овај начин за **стално средство** које подлеже обрачуна пореске амортизације у складу са чланом 106 ЗПДПЛ и **које је набављено од повезаног лица почев од 1. јануара 2019. године**, утврђена разлика између **више** трансферне набавне цене и његове цене утврђене применом принципа

„ван дохвата руке“ која је **нижа**, уноси се као корекција основице за **порески период у којем је средство набављено, као и у четири наредна пореска периода**, у износу од 20% те разлике и то на **ред. бр. 57. Обрасца ПБ 1**. Истовремено, обвезник обрачуна амортизације за пореске сврхе врши на основицу коју чини трансферна набавна цена, а не цена утврђена применом принципа „ван дохвата руке“ уз примену свих осталих правила обрачуна амортизације према члану 106 ЗПДПЛ.

Са друге стране, корекција основице за порез на добит за 2022. годину **по основу завршених накнадних улагања у 2022. години која су обвезнику извршила повезана лица на сталној имовини стеченој до краја 2018. године (која се капитализују)**, где вредност тих накнадних улагања не доводи до прелаза на примену члана 106 ЗПДПЛ приликом обрачуна амортизације која се **признаје за пореске сврхе** (дакле ради се о накнадним улагањима на средствима обухваћеним непрописаним обрасцем ОА-1, без обзира на вредност тих улагања, као и на средствима II – V амортизационе групе код којих вредност накнадних улагања није већа од 10% неотписане рачуноводствене вредности тих средстава на први дан пореског периода у којем су та накнадна улагања завршена), врши се **применом старих правила из члана 10а ЗПДПЛ** (преко позиције у пореском билансу која је резервисана за податак о износу обрачунате пореске амортизације на **ред. бр. 21 Обрасца ПБ 1**). О обрачуна пореске амортизације и амортизације која се признаје као расход за пореске сврхе за 2022. годину писали смо детаљно у ПС 2 и 3/22.

На исти начин поступају и пословни субјекти који су обвезници састављања и подношења обрасца ПБ 2, с тим да утврђене податке исказују на одговарајућим пољима тог обрасца.

МОГУЋНОСТ ПОДНОШЕЊА ИЗВЕШТАЈА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА У СКРАЋЕНОМ ОБЛИКУ

Чланом 60. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) и Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „*ван дохвата руке*“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник) дата је могућност да уместо детаљног извештаја о трансферним ценама, који садржи велики обим података, порески обвезник **за одређене трансакције** може надлежном пореском органу да поднесе извештај у скраћеном облику.

Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику нису мењани у односу на прошлу годину. Исто тако, начин састављања и достављања овог извештаја у свему је исти као и прошле године.

Исказивање података у пореском билансу информативног карактера врши се на исти начин као и прошле године, на истим редним бројевима тог обрасца.

У циљу утврђивања испуњености услова за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику, поред камата по основу зајмова и кредита, прописано је и неукључивање ПДВ и датих, односно примљених аванса у вредност трансакција обвезника са повезаним лицем.

Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику прописана је и за правна лица и предузетнике и сва објашњења и примери које дајемо у тексту односе се како на правна лица, тако и на предузетнике.

1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику

У складу са чланом 2. Правилника, **извештај у скраћеном облику** порески обвезник може да поднесе

за трансакције са повезаним лицима, **осим за зајмове и кредите**, које испуњавају један од следећа два услова:

1) да је трансакција са повезаним лицем **једнократна** у години за коју се подноси порески биланс и да њена вредност није већа од вредности промета за коју је законом који уређује порез на додату вредност прописана обавеза евидентирања за порез на додату вредност;

2) да **укупна вредност трансакција са једним повезаним лицем** у току године за коју се подноси порески биланс није већа од вредности промета за коју је законом који уређује порез на додату вредност прописана обавеза евидентирања за порез на додату вредност.

Извештај у скраћеном облику подноси се за све трансакције, **осим за зајмове и кредите**, које испуњавају један од претходна два услова, и садржи податке о свакој од ових трансакција, а нарочито:

- 1) опис трансакције;
- 2) вредност трансакције;
- 3) повезано лице са којим је трансакција извршена.

Дакле, обвезник, **осим за зајмове и кредите**, може да за једнократне трансакције са одређеним повезаним лицем чија вредност у 2022. години није већа од 8.000.000 динара, као и за трансакције са одређеним повезаним лицем чија укупна вредност у 2022. години није већа од 8.000.000 динара, извештај о трансферним ценама пореском органу достави у скраћеном облику. Гранична вредност од 8.000.000 динара не укључује камате по основу зајмова и кредита, авансе и ПДВ.

Скраћење подразумева да се у извештају за ове трансакције мањег економског значаја наводе опис и вредност сваке овакве трансакције, као и подаци о повезаном лицу са којим је трансакција извршена.

Уз испуњење вредносног критеријума, за обвезника не постоји:

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИСАНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА МЕЃУНАРОДНЕ ГРУПЕ ПОВЕЗАНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА – „СВC REPORT“ – ЗА 2022. ГОДИНУ

Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних правних лица (у наставку: Годишњи извештај) представља својеврстан преглед свих чланица међународне групе, груписаних према пореској јурисдикцији у којој се налазе, као и остварених прихода, резултата пословања и вредности коришћене имовине те групе по тим јурисдикцијама. Обавезу састављања и подношења тог извештаја Пореској управи Републике Србије има резидентни обвезник пореза на добит правних лица који се сматра крајњим матичним правним лицем те међународне групе повезаних правних лица, у складу са чланом 61в Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у наставку: ЗПДПЛ), уколико су испуњени одређени услови, о чему пишемо у наставку. Рок за подношење Годишњег извештаја за 2022. годину надлежном пореском органу Републике Србије је 12 месеци од истека наведене године (дакле рок је крај 2023. године)¹.

Услови, начин подношења и изглед обрасца Годишњег извештаја ближе су уређени последњим изменама Правилника о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у наставку: Правилник о трансферним ценама). Тим изменама, које су ступиле на снагу још 9. октобра 2021. године, извршене су две допуне правилника, од којих се прва односи на сва резидентна правна лица која састављају Извештај о трансферним ценама (дакле потпун извештај, не онај у скраћеној форми), а друга се односи само на резидентна правна лица која се сматрају крајњим матичним правним ли-

цима међународне групе повезаних правних лица. У том смислу:

1. Чланом 3. став 1. тачка 6) Правилника о трансферним ценама експлицитно је прописано да у Извештају о трансферним ценама (потпун извештај), у делу који се односи на анализу групе повезаних лица којој обвезник припада, **резидентни порески обвезник (правно лице) даје информацију да ли је члан међународне групе повезаних правних лица и ако јесте, да ли се сматра крајњим матичним правним лицем те групе**. Ако јесте члан међународне групе повезаних правних лица, али се не сматра крајњим матичним правним лицем те групе, он мора да наведе које се лице сматра крајњим матичним правним лицем те групе (да пружи информације о идентитету и држави резидентности, што, по нашем мишљењу, најмање укључује назив и правну форму матичног правног лица које је крајњи власник међународне групе, матични и/или порески број тог матичног правног лица, седиште и државу чији је резидент то матично правно лице). Ове информације Пореској управи Републике Србије достављају сва резидентна правна лица која су обвезници пореза на добит у Републици Србији и која састављају Извештај о трансферним ценама у потпуном облику, тј. ова обавеза не односи се на оне који састављају Извештај у скраћеном облику, јер је структура Извештаја у скраћеном облику посебно уређена чланом 2. ст. 3. и 4. Правилника о трансферним ценама;

2. Чл. 32. и 33. Правилника о трансферним ценама ближе су уређени услови, начин подношења Годишњег извештаја и сам изглед обрасца тог извештаја. Обавезу састављања и подношења Годишњег извештаја на прописаном обрасцу, тј. Обрасцу „СвС“ надлежном пореском органу Републике Србије, има искључиво правно лице које се сматра крајњим матичним правним лицем међународне групе повезаних

¹ Уколико је пословна година различита од календарске, рок је 12 месеци од краја пословне године за коју се Годишњи извештај доставља.

УТВРЂИВАЊЕ ПРИХОДА У СКЛАДУ СА ПУНИМ МРС/МСФИ

Правна лица и предузетници који састављају и јавно објављују ФИ за 2022. годину утврђују приходе уз примену рачуноводствене регулативе која је прописана Законом о рачуноводству, као и рачуноводственом политиком тих субјеката коју су усвојили у складу са регулативом коју примењују.

Субјекти који примењују пуне МСФИ приходе признају и одмеравају у складу са МСФИ 15 – *Приходи од уговора са купцима* („Службени гласник РС“, бр. 123/20), који се код нас примењује почев од 1. јануара 2020. године. Поред овог стандарда, на утврђивање прихода у посебним случајевима примењује се МСФИ 16 – *Лизинг*, МСФИ 9 – *Финансијски инструменти*, МРС 40 – *Инвестиционе некретнине* и МРС 41 – *Пољопривреда*. Примену ових стандарда на утврђивање одређених врста прихода приказаћемо у наставку.

1. ПРИХОДИ ОД ПРОМЕТА ДОБАРА И ПРУЖАЊА УСЛУГА У СКЛАДУ СА МСФИ 15

Преласком на примену МСФИ 15 почев од састављања финансијских извештаја на дан 31.12.2020. године престали су да се примењују следећи стандарди:

- МРС 11 *Уговори о изградњи*;
- МРС 18 *Приходи*;
- IFRIC 13 *Програми лојалности купаца*;
- IFRIC 15 *Споразуми о изградњи некретнина*;
- IFRIC 18 *Пренос имовине купаца*, и
- SIC-31 *Приход – трансакције размене које укључују и услуге рекламирања*.

МСФИ 15 се примењује на све уговоре о испоруци робе или услуга купцима, осим следећих:

(а) уговора о лизингу који су у делокругу МСФИ 16 *Лизинг*;

(б) уговора о осигурању који су у делокругу МСФИ 4 *Уговори о осигурању*;

(ц) финансијских инструмената и других уговорних права и обавеза који су у делокругу стандарда МСФИ 9 *Финансијски инструменти*, МСФИ 10 *Консолидовани финансијски извештаји*, МСФИ 11 *Заједнички аранжмани*, МРС 27 *Појединачни финансијски извештаји* и МРС 28 *Инвестиције у придружене субјекте*, и

(д) немонетарне размене између субјеката у истој области пословања (делатности) да би се омогућила продаја купцима или потенцијалним купцима. На пример, овај стандард се не примењује на уговоре између две нафтне компаније које се договоре да размењују нафту да би благовремено подмириле потражњу својих купаца на одређеним различитим локацијама.

Уговор са купцем може једним делом да буде у делокругу МСФИ 15 и делом у делокругу осталих претходно наведених стандарда. На пример, ако уговор садржи елементе лизинга и услуге, на елемент лизинга примењује се МСФИ 16 *Лизинг*, а на елемент услуге примењује се МСФИ 15.

Пример: Предузећа из области рударства и грађевинарства често склапају уговоре о закупу опреме за обављање делатности. Такви уговори идентификују се као уговори о лизингу и на њих се примењује МСФИ 16 *Лизинг*. Ако је уговором о закупу опреме уговорено и одржавање опреме, на услугу одржавања примењује се МСФИ 15. Параграфи Б32–Б33 МСФИ 16 садрже упутства о раздвајању компоненти уговора које садрже лизинг од компоненти које нису лизинг.

Ако у осталим стандардима није прецизирано како да се изврши одвајање и/или почетно признавање једног или више делова уговора, онда субјект треба да примени МСФИ 15 за одвајање и/или почетно одмеравање дела (или делова) уговора.

ИЗДАВАЊЕ АВАНСНИХ И КОНАЧНИХ РАЧУНА ПРЕКО СЕФ И ЊИХОВО ИСКАЗИВАЊЕ У ОБРАСЦУ ПОПДВ

Од 1. јануара 2023. година почела је примена одредаба Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/2021, . . . и 138/2022) којим је прописана обавеза субјеката приватног сектора да другим субјектима приватног сектора издају електронске фактуре преко СЕФ, а од 1. фебруара 2023. године и примена измена и допуна Правилника о порезу на додатну вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, . . . и 7/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ) извршених у циљу усаглашавања са прописима из области електронског фактурисања и последњим изменама и допунама Закона о порезу на додатну вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон о ПДВ).

Наведени законски и подзаконски прописи доносе другачија правила издавања рачуна, па ће њихова примена бити централна тема овог чланка. Поред правила издавања рачуна, даћемо краatak осврт на начин исказивања авансних и коначних рачуна издатих преко СЕФ у Обрасцу ПОПДВ, као и поступак њиховог рачуноводственог евидентирања. При томе, у овом чланку биће објашњене само трансакције између субјекта приватног сектора, имајући у виду ширину теме, као и чињеницу да је Законом о електронском фактурисању прописано да се сви захтеви за исплату субјектима јавног сектора шаљу издавањем електронске фактуре преко СЕФ.

1. Нова правила издавања рачуна

У складу са чланом 3. Закона о електронском фактурисању, субјекти приватног сектора, односно обвезници ПДВ имају обавезу да по основу међусобних трансакција издају електронске фактуре преко СЕФ. При томе, под „трансакцијом“ се подразумева трансакција са накнадом, односно трансакција без накнаде, која се односи на испоруку добара, односно пружање услуга, укључујући и авансно плаћање.

Дакле, електронске фактуре се издају **субјектима приватног сектора искључиво по основу промета добара или услуга и њиховог авансног плаћања**. Са друге стране, по основу потраживања износа који не представљају накнаду за промет добара или услуга од субјеката приватног сектора, као што су накнада штете, рефундација заједничких трошкова, наплата затезне камате и слично, не постоји обавеза издавања електронске фактуре, али се иста може издати уз примену пореске категорије ОЕ – Није предмет опорезивања ПДВ 2.

Истим чланом Закона о електронском фактурисању прописани су следећи изузеци од обавезе издавања електронске фактуре:

- 1) промет на мало и примљени аванс за промет на мало у складу са законом који уређује фискализацију;
- 2) уговорна обавеза усмерена према корисницима средстава из међународних оквирних споразума;
- 3) набавка, модернизација и ремонт наоружања и војне опреме, набавка безбедносно осетљиве опреме, као и са њима повезане набавке добара и услуга, укључујући и захтев за исплату по основу уговора који има одбрамбене или безбедносне аспекте изузетог од примене закона којим се уређују јавне набавке;
- 4) испорука електричне енергије и услуга преузимања електричне енергије у енергетски систем, осим испоруке електричне енергије за крајњу потрошњу;
- 5) промет добара и услуга без накнаде;
- 6) трансакција по основу које се плаћа накнада која представља јавни приход у складу са законом којим се уређује буџетски систем;
- 7) захтев за исплату трошкова и награда у судским и другим поступцима, који се исплаћују из средстава суда, односно другог органа код којег се води поступак, на основу одлуке суда, односно другог органа.

СТИЦАЊЕ СТАТУСА ПРЕТЕЖНОГ ИЗВОЗНИКА

1. Повраћај пореза

У складу са чланом 52. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон о ПДВ), уколико је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе, обвезник ПДВ има право на повраћај разлике. Чланом 268. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, 64/21 и 15/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ) прописано је да се обвезник ПДВ који у пореској пријави ПДВ (Образац ПППДВ) у пољу 110 исказе износ за повраћај ПДВ, опредељује за повраћај¹ исказаног износа² или исказани износ пореза користи као порески кредит за наредни период. Повраћај се врши у року од 45 дана по истеку рока за предају пореске пријаве, односно од дана подношења пореске пријаве (уколико пореска пријава није благовремено поднета). Једини изузетак од овог правила предвиђен је за обвезнике који претежно врше промет добара у иностранство.

Уколико порески обвезник стекне статус обвезника ПДВ који претежно врши промет добара у иностранство (у даљем тексту: претежни извозник), остварује право на повраћај ПДВ у року од 15 дана по истеку рока за предају пореске пријаве, односно у случају неблаговременог подношења, од дана подношења пореске пријаве. Уколико је поднет захтев за повраћај, примењује се исти рок (15 дана) од дана подношења.

У складу са чланом 269. Правилника о ПДВ, уколико се обвезник ПДВ не определи за повраћај ПДВ, користи тај износ за измиривање своје пореске

обавезе. Уколико ово лице након измиривања пореске обавезе има **неискоришћени износ** пореског кредита, може за тај износ **захтевати повраћај** неискоришћеног износа пореског кредита. Захтев за повраћај неискоришћеног износа пореског кредита обвезник ПДВ може да поднесе надлежном пореском органу, најраније истеком рока за подношење пореске пријаве **за текући порески период** у којем има неискоришћени износ пореског кредита.

Такође, уколико се не изврши повраћај ПДВ у прописаном року, обвезник ПДВ има право да **поднесе захтев за повраћај ПДВ надлежном пореском органу** у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, . . . и 138/22 – у даљем тексту: ЗППА). По овом захтеву надлежни порески орган поступа на начин прописан ЗППА.

Чланом 10. ЗППА прописано је да у порескоправном односу физичко, односно правно лице, као и фонд има право, између осталог, на повраћај плаћеног пореза када је то другим пореским законом предвиђено, да користи порески кредит у односу на пореску обавезу, као и да користи више плаћени порез за намирење доспелих обавеза по другом основу, путем прекњижавања. Ако се лице определи за **повраћај**, односно за **намирење доспелих обавеза по другом основу путем прекњижавања** пореза, Пореска управа има обавезу да по захтеву донесе решење без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, ако пореским законом није друкчије уређено. У вези са наведеним Министарство финансија Републике Србије (у даљем тексту: МФИН) је издало мишљење бр. 011-00-00605/2020-04 од 24.03.2021. године:

„Поводом вашег захтева за мишљење у вези примене прописа којим се уређује порески поступак и пореска администрација, у вези права на прекњижавање преплате на порез на додату вредност, са становишта надлежности Сектора за фискални систем, указујемо на следеће: (...)“

1 Ово опредељење не сматра се захтевом за повраћај пореза у смислу закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

2 Подносилац пријаве који је исказао износ пореза за повраћај и који се опредељује за повраћај овог износа у поље „Повраћај“ уписује ознаку „1“

ИЗНОСИ АКЦИЗА НА ДЕРИВАТЕ НАФТЕ, БИОГОРИВА И БИОТЕЧНОСТИ, КОЈИ СЕ МОГУ РЕФУНДИРАТИ У 2022. И 2023. ГОДИНИ

Чланом 9. ст. 3. и 4. Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 21/01, . . . и 53/21 – у даљем тексту: Закон), прописано је да купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности из става 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана, којим се у смислу овог закона сматрају правно лице, предузетник, односно физичко лице, кроз купопродајну цену деривата нафте, биогорива и биотечности сноси трошак пуног износа акцизе који је прописан ставом 1. овог члана али остварује право на рефакцију плаћене акцизе у складу са чл. 39а и 39б овог закона, у зависности од намене за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе.

Од 1. јануара 2022. године захтеви за рефакцију акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности који се користе за транспортне сврхе, грејање, производњу електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе, подносе се електронским путем преко портала Пореске управе. Изузетак је прописан за физичка лица која, осим електронским путем, могу подносити захтев за рефакцију акцизе на плаћене деривате нафте и биотечности који се користе за грејање стамбеног простора са одговарајућом документацијом писменим путем. Надлежна организациона јединица Пореске управе за физичко лице подносиоца захтева за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за загревање стамбеног простора је организациона јединица Пореске управе према пребивалишту физичког лица, а код закупа стамбеног простора према месту непокретности, односно боравишту физичког лица.

Захтев за рефакцију акцизе за транспортне сврхе подноси се на Обрасцу РЕФ-Т најраније 20 дана по истеку квартала у којем су набављени деривати нафте који се користе за транспортне сврхе, а захтеви за рефакцију акцизе за грејање на Обрасцу РЕФ-Г, производњу електричне и топлотне енергије на Обрасцу РЕФ-ЕТЕ и за индустријске сврхе на Обрасцу РЕФ-И подносе се најраније 20 дана по истеку месеца у којем су набављени деривати нафте који се користе за наведене намене.

Купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности из става 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) члана 9. Закона, остварује право на рефакцију плаћене акцизе у износу који представља разлику износа утврђеног у ставу 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) члана 9. Закона и износа акцизе из става 5. члана 9. Закона.

У току 2022. године и почетком 2023. године, износи акциза на деривате нафте мењани су више пута, у зависности од цена сирове нафте на светском тржишту. У циљу регулисања цена деривата нафте на домаћем тржишту, Влада Републике Србије је у току 2022. године и почетком 2023. године доносила више одлука којима је привремено смањивала акцизе на деривате нафте. Важећи износи акциза на деривате нафте у 2022. и 2023. години уређени су следећим прописима:

– Усклађеним динарским износима акциза из члана 9. став 5. Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 11/121), у периоду **од 15.2.2021. године до 10.3.2022. године;**

– Одлукама о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона („Службени гласник РС“, бр. 32/22, 46/22, 50/22, 62/22 и 73/22) које су примењиване у периоду **од 11.3.2022. године до 11.8.2022. године;**

– Одлукама о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона („Службени гласник РС“, бр. 84/22, 89/22, 110/22, 121/22, 130/22, 144/22 и 6/23) које су примењиване **од 12.8.2022. године до 28.02.2023. године, и**

– Одлуком о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 15/23) које се примењују **од 1. марта до 31. марта 2023. године.**

Сходно наведеним прописима, важећи износи акциза на деривате нафте, биогорива и биотечности који се могу повратити путем рефакције у 2022. и 2023. години приказани су у прегледу који је дат у наставку.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ

Свакодневно нам пристиже велики број питања у вези са применом Закона о електронском фактурисању.

Многа питања у вези са електронским фактурама и електронским евидентирањем обрачуна ПДВ преко СЕФ се понављају.

Овде дајемо одговоре на нека од таквих питања која могу бити од користи већем броју корисника система електронских фактура.

1. Књижење електронских фактура када су датум промета и датум издавања у различитим пореским периодима

Питање:

Да ли можете да нам објасните како да правилно књижимо фактуре које прате робни промет у ситуацији када се датум промета разликује од датума издавања еФактуре? Увек смо књижили улаз на залихе и обавезе према добављачу за нефактурисане набавке по датуму отпремнице, па онда под датумом фактуре улазни ПДВ, обавезу према добављачу и затварање обавезе за нефактурисане набавке.

Сада имамо фактуре са датумом издавања у марту 2023., а датум промета у месецу фебруару 2023. године. Како желимо (као месечни обвезник ПДВ) да у обрачунском периоду за фебруар 2023. искористимо право на претходни порез по свим фактурама које смо одобрили до рока за предају пореске пријаве за тај месец, имамо проблем у техничком смислу. Програм који користимо не подржава најбоље овакву ситуацију. Програмерска кућа нам саветује да те фактуре књижимо у целости по датуму промета, што по нама није сасвим у реду. Ако фактуру која је издата под 02.03.2023. са датумом промета 27.02.2023. књижимо под 27.02.2023. год. у целости, дакле без конта обавезе према добављачима за нефактурисане набавке, да ли смо у неком прекршају?

Да ли екстерни ревизор може да уложи приговор на овакав начин књижења?

Одговор:

Приликом књижења издатих и примљених електронских фактура не треба се као меродавним ру-

ководити датумом издавања еФактуре, већ датумом промета добара и услуга.

Ово важи и за издате електронске фактуре (будући да је датум издавања рачуна само у изузетним случајевима датум настанка обавезе за ПДВ), тако и за улазне фактуре (будући да прималац право на одбитак претходног пореза исказаног у еФактури у којој је исказан ПДВ има у пореском периоду када је настала пореска обавеза, ако је електронску фактуру преко СЕФ одобрио до рока за предају пореске пријаве за тај порески период).

Претходно наведено значи да право на претходни порез у улазној електронској фактури која је, примера ради, издата у марту 2023. год. за промет извршен у фебруару 2023. год. имате у фебруару 2023. год. уколико исту прихватите преко СЕФ до 15. марта 2023. год. (тј. до рока за предају пореске пријаве за фебруар 2023. год.).

Код набавке добара, код које се датум промета и датум издавања еФактуре разликују и могу да буду у различитим пореским периодима, у пословним књигама би требало евидентирати улаз залиха (или другог одговарајућег облика имовине или на терет расхода) и обавезу према добављачу за нефактурисана добра на основу расположивог документа (нпр. отпремнице), а када добављач изда електронску фактуру врши се прекњижавање унутар аналитике добављача (са нефактурисаних обавеза на редован рачун добављача у земљи). Претходни порез се, такође, може књижити преко посебног аналитичког рачуна у оквиру групе 27 са којем ће се прекњижити на редован рачун у оквиру ове групе када се испуне услови за одбитак претходног пореза.

Ако је, примера ради, у отпремници исказан ПДВ (а фактура још није издата преко СЕФ), онда је исти познат у моменту испоруке добра, па га треба књижити на посебном рачуну у оквиру рачуна групе 27. Када се испуне услови за одбитак претходног пореза, у том или у наредном периоду, претходни порез треба прекњижити на редован рачун за претходни порез, одакле се преузима за потребе исказивања у Обрасцу ПОПДВ.

Ако се одобравање еФактуре изврши након рока за предају пореске пријаве за дотични период (нпр., за промет из фебруара 2023. год. прималац је прихватио

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПОРЕЗОМ НА ДОБИТ

1. Признавање у Пореском билансу расхода донације уплаћене на наменски рачун Црвеног крста Србије за помоћ становништву Турске и Сирије које је погодио разорни земљотрес

Питање:

Да ли је предузетнику који жели да уплати донацију Црвеном крсту Србије на наменски рачун за земљотрес у Турској и Сирији неопходно да има закључен уговор о донацији са Црвеним крстом како би расход донације био признат у Пореском билансу?

Одговор:

У складу са чланом 15. став 1. тачка 1) Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту: ЗПДПЛ), као расход у пореском билансу обвезника признају се издаци, у збирном износу највише до 5% од укупног прихода, за здравствене, образовне, научне, **хуманитарне**, верске и спортске намене, заштиту животне средине, као и давања учињена установама, односно пружаоцима услуга социјалне заштите основаним у складу са законом који уређује социјалну заштиту.

Претходно поменути издаци признају се као расход само ако су извршени лицима регистрованим, односно основаним за те намене у складу са посебним прописима, која наведена давања искључиво користе за обављање регистрованих делатности.

Према јавно доступним информацијама са интернет странице Црвеног крста Србије (у даљем тексту: ЦКС), ЦКС је код НЛБ Комерцијалне банке АД Београд отворио наменски рачун за помоћ становништву Турске и Сирије које је погодио разорни земљотрес.

Имајући у виду то да је Законом о Црвеном крсту Србије ЦКС дефинисан као хуманитарна организација, према нашем мишљењу, донација за помоћ угроженима у Турској и Сирији коју је домаћи предузетник уплатио на наменски рачун који је ЦКС отворио за ове сврхе,

признаје се као расход у Пореском билансу сходно члану 15. став 1. тачка 1) ЗПДПЛ.

У вези са доказивањем да ће примацац донације (у конкретном случају ЦКС) средства користити искључиво за обављање делатности због које је основан, Министарство финансија издало је Мишљење бр. 401-00-1934/2017-04 од 14.07.2017. године (ПС 15/17), у којем се, између осталог, наводи следеће:

„...сматрамо, да је неопходно да се издаци по основу датих донација документују тако се недвосмислено може утврдити предмет донације, корисник донације, као и да су донирана средства примљена и употребљена на начин прописан чланом 15. став 2. Закона. Сходно наведеном, у зависности од предмета донирања, као доказ може служити нпр. одлука органа друштва о донирању, уговор, отпремница, доставница, извод банке, извештај о коришћењу донираних средстава, изјава корисника донације о намени коришћења за предметна давања, при чему, напомињемо да у сваком конкретном случају надлежни порески орган цени да ли су испуњени услови за признавање расхода из члана 15. ст. 1. и 2. Закона.“

Сходно наведеном Мишљењу, извод банке, из којег се недвосмислено може утврдити да су новчана средства уплаћена на наменски рачун који је отворио ЦКС, тј. на рачун који је предодређен за сврху уплате помоћи угроженима у Турској и Сирији, довољан је доказ за признавање расхода предметне донације у Пореском билансу предузетника као даваоца донације. То значи да за ове сврхе није неопходно закључивати уговор о донацији са ЦКС.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА РАДНИМ ОДНОСИМА, ПОРЕЗОМ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА И ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

У овом тексту објављујемо одабране одговоре на питања која су послали претплатници Привредног саветника у вези са радним односима, порезом на доходак грађана и доприносима за обавезно социјално осигурање, а која могу бити интересантна ширем кругу читалаца.

1. Исплата накнаде зараде за боловање због одржавања трудноће након исплате зараде осталим запосленима због кашњења у достављању дознаке

Питање:

Имамо недоумицу по питању исплате накнаде зараде запосленој која је на боловању због одржавања трудноће, а која не доставља на време дознаке. Наиме, уговором о раду дефинисана је исплата зарада до петог у месецу за претходни месец, а дознаке се од стране запослене достављају са закашњењем (на пример, након десетог у месецу). Рефундација накнаде за боловање на терет РФЗО врши се након исплате накнаде зараде из средстава послодавца.

Како остали запослени не би трпели, а и како би обрачун зарада био сачињен на основу тачних података и документације (послодавац мора да чека дознаку како би био сигуран да је запослена цео месец била на боловању), питање гласи: Да ли послодавац прави прекршај уколико запосленима исплати зараду за редован рад у складу са уговором о раду до петог у месецу, а запосленој која је на одржавању трудноће изврши исплату накнаде зараде накнадно, након достављања дознаке?

Одговор:

У описаним околностима у којима послодавац кривицом запослене која не доставља на време дознаке које су неопходне за обрачун и исплату накнаде зараде од стране послодавца, не исплати накнаду зараде кон-

кретној запосленој док не достави дознаке, при чему осталим запосленима исплати зараде за редован рад у складу са уговором о раду (до петог у месецу) – **на тај начин не чини прекршај**, ни у смислу Закона о раду, ни у смислу Закона о здравственом осигурању.

Наиме, у конкретном случају, запослена која не доставља дознаке на време својом кривицом а не кривицом послодавца, долази у неповољнији положај у односу на остале запослене којима се зарада исплаћује до петог у месецу (у складу са уговором о рад), док се конкретној запосленој накнада зараде исплаћује накнадно, тек по достављању дознака.

Напомињемо да, сходно одредбама члана 102. Закона о здравственом осигурању, послодавац нема обавезу да врши исплату накнаде зараде због одржавања трудноће истовремено са исплатом зараде запосленима, већ ову накнаду може исплатити тек по преносу средстава од стране РФЗО.

Имајући у виду све наведено, **описано поступање послодавца не представља прекршај**.

2. Услови за остваривање права на пореско изузимање по основу накнаде трошкова лицима која нису запослена код исплатиоца (упућеним код исплатиоца по налогу послодавца, а у вези са делатношћу послодавца)

Питање:

У конкретним околностима планира се одлазак на сајам у иностранство, где би осим два запослена требало да крене и пословни партнер (добављач репроматеријала). Менаџмент жели да пословном партнеру плати авионску карту и улазницу за сајам, без накнаде дневнице. Пословни партнер би имао налог за службени пут за учешће на сајму, у циљу заједничке едукације.

У складу са наведеним, да ли постоји обавеза да се плати порез на доходак грађана поводом пла-

ИЗВЕШТАВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА И АМБАЛАЖА)

Накнаде за коришћење јавних добара у области заштите животне средине уређују се Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18 и 49/19 – у даљем тексту: Закон о накнадама).

Влада Републике Србије овлашћена је да објављује усклађене динарске износе пореза утврђене Законом о накнадама. Усклађени износи пореза који се примењују у 2022. години објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 156/20 и 15/21 - допуна. Усклађени износи који се односе на 2023. годину објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 15/23.

Међу овим накнадама, најзначајније су накнаде које се односе на производе који после употребе постају посебни токови отпада и на амбалажу.

О примени великог броја накнада прописаних одредбама Закона о накнадама детаљније смо писали у часопису у претходном периоду, а овом приликом пишемо о обавези достављања годишњих извештаја за 2022. годину за накнаде за посебне токове отпада и за амбалажу и амбалажни отпад.

1. Накнада за посебне токове отпада

Посебни токови отпада дефинисани су у Закону о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 95/18) као кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију.

Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњем извештају, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима пла-

ћања накнада, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС“, бр. 54/10, . . . и 77/21 – у даљем тексту: Уредба), раније су били уређени производи који после употребе постају посебни токови отпада, образац дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начин и рокове достављања годишњег извештаја, обвезнике плаћања накнаде, критеријуме за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде.

Даном почетка примене Закона о накнадама, односно од 1. јануара 2019. године престају да важе одредбе Уредбе, осим члана 4. којим је **уређено вођење евиденције и извештавање**.

Према томе, годишњи извештај који достављају Агенцији за заштиту животне средине (у даљем тексту: Агенција) саставља се на исти начин и по основу истих прописа који су важили пре доношења Закона, тј. у складу са Уредбом.

Годишњи извештај саставља се на Обрасцу 2. и доставља Агенцији најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину. Прописано је да обвезници плаћања накнаде достављају Агенцији годишњи извештај директним уношењем података у информациони систем Националног регистра извора загађивања и на одштампаном Обрасцу 2 из информационог система, у папирној форми. Упутство за коришћење ове апликације може се преузети са интернет странице Агенције: <http://www.sepa.gov.rs>

Списак предузећа од којих се очекује да доставе извештаје, као и оних који су извештаје доставили, објављен је на веб страници Агенције.

Овај списак направљен је на основу статистичких података о увозу производа који након употребе постају посебни токови отпада.

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. РАЧУНИ ЗА УПЛАТУ ЈАВНИХ ПРИХОДА КОД ПРЕДУЗЕТНИКА КОЈИ ОБАВЕЗЕ ПЛАЋАЈУ САМООПОРЕЗИВАЊЕМ – ИСПРАВКА ЧЛАНКА „ОПШТЕ НАПОМЕНЕ У ВЕЗИ СА УТВРЂИВАЊЕМ ПОРЕЗА НА ПРИХОДЕ ОД САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ ЗА 2022. ГОДИНУ“

У чланку „Опште напомене у вези са утврђивањем пореза на приходе од самосталне делатности за 2022. годину“ на страни 271. у часопису „Привредни саветник“ бр. 4 и 5/2023, грешком су унети рачуни за плаћање јавних прихода који нису за предузетнике који обавезу извршавају самоопорезивањем. Следе исправни рачуни.

Рачуни за уплату јавних прихода код предузетника који обавезе плаћају самоопорезивањем:
– **порез на приходе од самосталних делатности** који се плаћа према стварно оствареном приходу самоопорезивањем: **840-711123843-39;**

– **допринос за пензијско и инвалидско осигурање** самоопорезивањем, за лица која у складу са законом, самостално обављају привредну или другу делатност: **840-721342843-83;**

– **допринос за пензијско и инвалидско осигурање** самоопорезивањем **лица која се баве пољопривредном** (пољопривредник, члан домаћинства пољопривредника и мешовитог домаћинства, носилац или члан регистрованог пољопривредног газдинства): **840-721341843-76;**

– **допринос за здравствено осигурање** лица која самостално обављају делатност као основно занимање, а порез плаћају самоопорезивањем: **840-721351843-49;**

– **допринос за осигурање за случај незапослености** самоопорезивањем лица која самостално обављају делатност: **840-721361843-22.**

Извињавамо се због учињене грешке.

2. БРИСАЊЕ ПОЈЕДИНИХ РОКОВА ЗА ПРЕДУЗЕТНИКЕ ПАУШАЛЦЕ У ВЕЗИ СА ПОДНОШЕЊЕМ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ НА ОБРАСЦУ ППДГ-1Р У СКЛАДУ СА ПОСЛЕДЊИМ ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Поводом измена Закона о порезу на доходак грађана које се примењују од 1. јануара 2023. године, Пореска управа објавила је на свом веб сајту обавештење о брисању појединих рокова за подношење пореске пријаве ППДГ-1Р приликом:

1. Отпочињања обављања делатности – физичка лица која делатност не региструју у Агенцији за привредне регистре (на пример, уписују се у Именик адвоката који води Адвокатска комора), а која се одреде да порез плаћају на паушално утврђени приход, приликом отпочињања обављања самосталне делатности не подносе пореску пријаву ППДГ-1Р са основом подношења пријаве:

– **ознака 2** – почетак обављања самосталне делатности.

Наведени обвезници имају обавезу да у року од пет дана од дана регистрације у Пореској управи, односно дана доделе ПИБ, а најкасније до 31. децембра текуће године, поднесу захтев за одобравање паушалног опорезивања. Рок до 31. децембра односи се на обвезнике којима ће ПИБ бити додељен након 26. децембра.

2. Пријављивања престанка, прекида и наставка обављања делатности – предузетници који порез плаћају на паушално утврђени приход приликом пријављивања престанка и прекида обављања делатности, као и наставка обављања делатности након прекида не подносе пореску пријаву ППДГ-1Р са основом подношења пријаве:

– **ознака 3** – престанак обављања самосталне делатности;

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Признавање у пореском билансу расхода обвезника по основу амортизације дисконта бескаматног зајма добијеног од повезаног правног лица

Поводом захтева за мишљење, а који се односи на питање везано за признавање расхода обвезника насталих књижењем амортизације дисконта бескаматног зајма добијеног од нерезидентног матичног правног лица, при чему се предметни зајам у пословним књигама обвезника признаје у складу са прописима о рачуноводству и МСФИ 9 (Финансијски инструменти), обавештавамо вас о следећем:

По питању начина евидентирања у пословним књигама обвезника обрачунаог умањења (дисконт) бескаматног зајма добијеног од повезаног лица, као и амортизације предметног дисконта, с обзиром да су обавезе по основу зајма, у конкретном случају, накнадно одмеравање по амортизованој вредности, обратили смо се Сектору за финансијски систем, који се, у оквиру своје надлежности, изјаснио на следећи начин:

„... Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр: 73/19 и 44/21 – др. закон, у даљем тексту: Закон), који је ступио на снагу 1. јануара 2020. године, уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја,

Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који је доставио обвезник „КПМГ“, д.о.о. Београд, између осталог, наведено је следеће:

- Друштво са седиштем у земљи чланице Европске уније (у даљем тексту: Матично лице) је власник 100% удела у друштву из Србије (у даљем тексту: Порески обвезник). Матично лице је Пореском обвезнику одобрило бескаматни интеркомпанијски зајам (у даљем тексту: Зајам), са роком доспећа 31. август 2024. године;

Рачуноводствено обухватање обавезе на основу Зајма, односно иницијалног признавања и накнадног одмеравања, је дато у наставку:

- Оквир за састављање финансијских извештаја Пореског обвезника је важећи Закон о рачуноводству („Сл. гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон), односно МСФИ у смислу Закона о рачуноводству;

- Порески обвезник је у складу са захтевима Међународног стандарда финансијског извештавања 9: Финансијски инструменти (у даљем тексту: МСФИ 9), односно Међународног рачуноводственог стандарда 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање (у даљем тексту: МРС 39), обавезе по основу Зајма иницијално признао у вредности примљеног Зајма умањене за обрачунати дисконт на основу својења обавезе на фер вредност;

- У износу укупно обрачунаог дисконта признат је и остали основни капитал, имајући у виду да на овај начин обрачунати дисконт представља давање од стране матичног правног лица;

- На основном рачуну обавеза по основу Зајма, Зајам је исказан у висини номиналне вредности зајма, док је обрачунати дисконт признат на корективном рачуну као умањење основног рачуна Зајма;

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ МАРТУ 2023. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и за електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец фебруар 2023. године	6. III ¹	7/21
2	Обавеза свих правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у фебруару 2023. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	6. III ¹	25/10 и 18/17
3	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на Web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец фебруар 2023. године	6. III ¹	13/13, 6/18 и 9/21
4	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	6. III ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец фебруар 2023. године	6. III ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец фебруар 2023. године	6. III ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец фебруар 2023. године	6. III ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец фебруар 2023. године	6. III ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец фебруар 2023. године, у складу са Законом о угоститељству	6. III ¹	21/19

¹ Крајњи рок је 5.III (недеља), па се продужава на 6.III (понедељак), у складу са мишљењем Министарства финансија, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године, које смо објавили у „Регистру прописа“ бр. 7/2009, на страни 171.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2022. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	41/22	97.877,00	95,8	70.920,00	95,0
Фебруар (Укупно)	50/22	97.392,00	99,5	70.605,00	99,6
Март (Укупно)	61/22	102.781,00	105,5	74.664,00	105,7
Април (Укупно)	69/22	100.727,00	98,0	73.012,00	97,8
Мај (Укупно)	83/22	102.432,00	101,7	74.168,00	101,6
Јун (Укупно)	95/22	102.523,00	100,1	74.302,00	100,2
Јул (Укупно)	110/22	100.937,00	98,5	73.114,00	98,4
Август (Укупно)	117/22	103.963,00	103,0	75.282,00	103,0
Септембар (Укупно)	130/22	103.476,00	99,5	74.981,00	99,6
Октобар (Укупно)	142/22	104.039,00	100,5	75.353,00	100,5
Новембар (Укупно)	6/23	108.001,00	103,8	78.326,00	103,9
Децембар (Укупно)	15/23	115.315,00	106,8	84.227,00	107,5

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2023. године („Службени гласник РС“, бр. 105/22) утврђена је у нето износу од 230 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2023. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2023. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2023.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар и Април	160	36.800	49.399,14
2	Јул, Септембар и Децембар	168	38.640	52.023,97
3	Јануар, Јун, Октобар и Новембар	176	40.480	54.648,79
4	Март, Мај и Август	184	42.320	57.273,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

ПРИРУЧНИК ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ, ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНА ПДВ И ФИСКАЛИЗАЦИЈУ

У складу са Законом о електронском фактурисању, Законом о ПДВ и Законом о фискализацији

Почев од прве фазе примене Закона о електронском фактурисању, од 1. маја 2022. године, у трансакцијама између субјеката приватног сектора и субјеката јавног сектора, као и у трансакцијама између субјеката јавног сектора, а додатно почев од друге фазе од 1. јула 2022. године, од када је обавезан пријем електронских фактура од стране субјеката приватног сектора од добављача из јавног сектора јавио се велики број спорних питања, дилема и практичних проблема у вези са еФактурама.

Очекује се да ће почев од треће, финалне фазе примене Закона о електронском фактурисању која почиње 1. јануара 2023. године, када је обавезно издавање електронских фактура преко система еФактура у свим трансакцијама између субјеката приватног сектора, а такође за субјекте приватног сектора и електронско евидентирање обрачуна ПДВ преко СЕФ број питања и недоумица достићи своју кулминацију. Горућа тема у предстојећој 2023. години биће еФактуре.

Закон о фискализацији је, такође, од 1. маја 2022. године донео значајне измене у вези са издавањем фискалних и авансних рачуна и проширио круг обвезника фискализације. Највише дилема од почетка примене новог модела еФискализације је било у вези са питањем када фискални рачун представља ПДВ рачун а када не, затим да ли фискални рачун Промет – Рефундација може или мора да се изда да се не би обвезник дупло задуживао за ПДВ у промету повезаном са корпоративним картицама и са субјектима јавног сектора, који су услови за признавање права на претходни ПДВ по примљеним фискалним рачунима и фактурама издатим на основу фискалних рачуна итд.

Приручник је усаглашен са последњим изменама и допунама у систему електронских фактура и пратећих прописа, као и са изменама и допунама Правилника о ПДВ, које се у великој мери односе на електронске фактуре.

Услед наведених околности, Привредни саветник је одлучио да сва своја досадашња искуства у примени Закона о електронском фактурисању, Закона о фискализацији и њихово уклапање у правила прописа о ПДВ, стечена кроз писање стручних текстова у часопису, свакодневне консултантске услуге са претплатницима, као и кроз већи одржаних семинара, синтетизује на једном месту и изда засебно издање у форми приручника.

Овај Приручник садржи детаљна, свеобухватна и на великом броју реалних примера из праксе приказана објашњења у вези са применом прописа који су предмет ове публикације.

Цена Приручника износи 11.000 динара, са ПДВ.

Сваки купац књиге стиче право да бесплатно присуствује вебинару који ћемо у вези са овом темом одржати по објављивању ове публикације.

ON LINE КУРС ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

РАЧУНОВОДСТВО

ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И ПРЕДУЗЕТНИКА

– ПОЧИЊЕ 23. МАРТА 2023. ГОДИНЕ –

Курс је намењен почетницима и лицима која немају веће искуство на пословима рачуноводства. У фокусу су предузетници, микро, мала и средња правна лица која примењују МСФИ за МСП или Правилник за микро и друга правна лица.

Материја на курсу усаглашена је са важећим рачуноводственим прописима, тј. са важећим Законом о рачуноводству, новим Правилником о контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, новим Правилником за микро и друга правна лица, новим обрасцима финансијских извештаја и осталим подзаконским прописима који су се примењивали први пут почев од 2021, а који се примењују и на вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја од 2022. године.

До сада је преко 1.100 полазника похађало овај курс и стекло знање за обављање послова рачуноводства. Велико интересовање за похађање овог курса резултат је поверења и угледа који је Привредни саветник стекао у току 71 године рада на стручном усавршавању корисника својих услуга.

- курс траје 84 школска часа (по 45 минута);
- настава се одржава on line путем интернет платформе Zoom, уторком и четвртком по 4 школска часа у времену од 16,00 до 19,30 сати;
- учесници путем мејла добијају параметре за регистрацију и логовање за учешће на курсу са упутством за логовање на web платформу Zoom;
- нудимо могућност избора између две цене:
  - 1) прва износи 40.000 динара са укљученим ПДВ, и укључује: (1) похађање курса, (2) практикум из рачуноводства у PDF формату, (3) књигу Приручник за примену Контног оквира за привредна друштва, задруге и предузетнике у складу са МСФИ за МСП и Правилником за микро правна лица – ново издање из новембра 2021. год. и (4) књигу Аналитички контни план за привредна друштва, задруге и предузетнике у складу са пуним МСФИ, МСФИ за МСП и Правилником за микро правна лица – ново издање из новембра 2021. године,
  - 2) друга цена износи 27.500 динара са укљученим ПДВ и укључује (1) похађање курса и (2) практикум из рачуноводства у PDF формату;
- сви полазници путем мејла добијају и презентације предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка сваког предавања и вежби у року од 7 дана од дана одржавања;
- накнада за похађање курса уплаћује се на неки од текућих рачуна Привредног саветника, а на основу предрачуна који учесник добија када поднесе пријаву за похађање курса;
- предавачи на курсу су саветници и уредници Привредног саветника;
- по завршетку курса организује се завршни тест и полазници који га успешно савладају добијају диплому о положеном курсу или у супротном случају диплому о похађању курса;
- курс почиње **23. марта 2023. године у 16 часова.**

Пријаве кандидата могу се поднети на следећи начин:

– путем интернета попуњавањем електронске пријаве директно на сајту Привредног саветника **www.privsav.rs**. Линк се налази на сајту на насловној страници у рубрици **Е-Продавница – Курсеви**, или

– преузимањем обрасца пријаве на сајту Привредног саветника и слањем попуњене пријаве на e-mail **nenad.stokovic@privsav.rs**.

За детаљнија обавештења у вези са похађањем курса заинтересовани кандидати могу да се обрате Ненаду Стоковићу, на телефон (011) 3209-630 и 33-70-923 или на мејл **nenad.stokovic@privsav.rs**.